

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΚΘΕΣΗ Α ΛΥΚΕΙΟΥ

1) Η γλώσσα εκφράζει τον άνθρωπο ως άτομο και ως λαό . Γι αυτό απο τη μελέτη της μπορούμε να καταλήξουμε σε συμπεράσματα για τον πολιτισμό ενός λαού. Οι επονομαζόμενοι πνευματικοί άνθρωποι έχουν κυρίως αφηρημένες έννοιες , ενώ οι «πρακτικοί» πλουσιότερο λεξιλόγιο συγκεκριμένων εννοιών. Έτσι , η τεχνική πρόοδος δημιουργεί όρους αναφερόμενους σε πρακτικές ανάγκες. Όμως στη σημερινή γλώσσα ασύδοτα συνταιριάζονται λέξεις παντός είδους. Η γλωσσική κρίση επιδεινώνεται και θα καταλήξει σε αδιέξοδο. Όλοι, λοιπόν, έχουμε ευθύνη και η λεξιλογική πενία έχει μεταφερθεί απο τον προφορικό και στον γραπτό λόγο. Ωστόσο , ο Έλληνας αδιαφορεί για το πρόβλημα που φανερώνεται σε πτυχιούχους , δημοσιογράφους , δημόσια έγγραφα και επιγραφές.

2) Α=Λ , β=Λ , γ=Σ , δ=Λ , ε=Σ , στ= λ

3) Λειανθεί = εξομαλυνθεί προσπαθήσει=αποπειραθεί
Σπουδάζω = μελετώ ασυδοσία= αναρχία
Πενία= φτώχεια συνταιριάζονται=συναρμόζονται
Σωρεύω= συγκεντρώνω εξαμβλώματα=τερατουργήματα
Λησμονώ= ξεχνώ ασυνταξίας= σολοικισμού

4) Εγρήγορη ≠ αδράνεια
Θολό ≠ δυσδιάκριτο
Αισιόδοξοι ≠ απαισιόδοξοι
Αληθινό ≠ νόθο
Καλαισθησία ≠ ασχήμια

5) Οι άνθρωποι αναγκάστηκαν να επινοήσουν τη γλώσσα , η οποία συντηρείται και διατηρείται απο τις μεταξύ τους σχέσεις . Ο σχηματισμός , η αύξηση των λέξεων και η επινόηση συνεχών νέων συνδυασμών μεταξύ τους συντελείται με την παρέλευση του χρόνου , ενώ η ωραία διάταξη των λέξεων μέσα στις προτάσεις , η σαφήνεια και η ωραιότητα στην έκφραση είναι θέμα πνευματικής καλλιέργειας και ευαισθητοποίησης των ανθρώπων στην εκτίμηση του ωραίου.

6) Α) Ερώτημα

Κίνδυνος αφελληνισμού της γλώσσας

«Στα χρόνια μας πρέπει να μην το ξεχνάμε , το ζήτημα δεν είναι πια αν θα γράφουμε καθαρεύουσα ή δημοτική. Το τραγικό ζήτημα είναι αν θα γράφουμε ελληνικά ή ένα οποιοδήποτε ελληνόμορφο εσπεράντο. Δυστυχώς όλα γίνονται σαν να προτιμούμε το εσπεράντο , Σα να θέλουμε να ξεκάνουμε με όλα τα μέσα τη γλώσσα μας»

Σεφέρης, Δοκιμές

Το πρόβλημα → η πλημμυρίδα ασυμμόρφωτων στοιχείων , που τα τελευταία χρόνια εισβάλλουν ακατάσχετα στη γλωσσική μας επικράτεια. Η σχέση της γλώσσας μας με τις ξένες αποδεικνύεται στις μέρες μας συντριπτικά ετεροβαρής.

Ιστορική αναδρομή

Στην ιστορική πορεία της ελληνικής γλώσσας ένας σημαντικός αριθμός ξένων λέξεων ήρθε να προστεθεί στον κορμό της , λεξιλογικό πλούτο. Ανάλογα με την εθνική κατάσταση των Ελλήνων και με τις γεωπολιτικές συνθήκες σε κάθε εποχή της ιστορίας λέξεις λατινικές, ιταλικές , σλάβικες κ.α. υιοθετήθηκαν πρώτα απο τον προφορικό και στη συνέχεια απο το γραπτό λόγο.

Το πρόβλημα για τη χώρα μας αρχίζει τη μεταπολεμική περίοδο με την κατακλυσμιαία εισβολή ξένων λέξεων και ξενικών γλωσσικών στοιχείων , που δεν πολιτογραφήθηκαν στο ελληνικό λεξιλόγιο.

- Γλωσσικός αφελληνισμός των ελληνικών ή εξελληνισμένων λέξεων
- Μη εξελληνισμός των νεοεισαγόμενων εννοιών , εφευρέσεων , πραγμάτων , θεσμών , τεχνικών όρων.

Παραδείγματα γλωσσικής εξάρτησης.

1. Η αβασάνιστη δανειοληψία : ρέφερου , ριπλέυ , κουλουάρ κ.α.
2. Ο μη εξελληνισμός των νέων ξενόγλωσσων λέξεων : φάστ-φούντ, βίντεο, ρηλάξ,
3. Η διατήρηση της ξένης προφοράς : μπλεϋ , ανσασεϋρ , σοκολάτα....
4. Ορισμένες εξελληνισμένες μορφολογικά και φωνητικά λέξεις παρουσιάζονται με τα συμφωνικά συμπλέγματα της καταγωγής τους : κονφορμισμός , κονφούζιο...
5. Τα ξενογενή συντακτικά σχήματα διατηρούν εν μέρει τη συντακτική συμπεριφορά της καταγωγής , που στα ελληνικά αποτελεί σολοικισμό : του νόμου—πλαίσιο , η περίπτωση Ρίτσος.
6. Ποικίλοι ανώφελοι ξενισμοί : “πέρασε διευθυντής ” , “η κυβέρνηση θα εξαγγείλει πακέτο μέτρων , “κάνω το σπίτι ” κ.ά.

Β) Ερώτημα : Αίτια του φαινομένου

1. Πλέγμα ηθικής μειονεξίας , που κάνει ώστε η ξένη λέξη ή ξένη προφορά να χαρίζουν στο χρήστη μεγαλύτερο κύρος και αξιοπιστία στα προσόντα του.
2. Πλέγμα ατομικής μειονεξίας και πνευματικός νεοπλουτισμός ή σνομπισμός και ματαιόδοξη διάθεση προς επίδειξη γλωσσομάθειας.

3. Επιπολαιότητα και αβασάνιστη παράδοση στη γλώσσα.

4. Μιμητισμός του τρόπου ζωής, σκέψης των ξένων. "Αν λόγου χάρη σήμερα μιλάμε αγγλοελληνικά είναι γιατί σκεφτόμαστε έτσι , γιατί υιοθετούμε ανάλογους σκοπούς , πρότυπα και βιοτροπία, που αλώνουν τη γλώσσα κατ' ευθείαν στα εσωτερικά της.

5. Η γενικότερη κρίση ταυτότητας που αποτελεί μείζον πρόβλημα της νεοελληνικής κοινωνίας. Η εισβολή των ξένων λέξεων , των ξένων εκφράσεων ή η μεταμφίεση ξένων εκφραστικών τρόπων αποτελεί αναγκαία συνέπεια μιας αποδοχής χωρίς αντίσταση ενός ολόκληρου τρόπου ζωής.

6. Η ανάπτυξη της παγκόσμιας επικοινωνίας (Μ.Μ.Ε , τουρισμός, επιστημονικές και αθλητικές ανταλλαγές) σε συνδυασμό με την ιδιοτυπία της γλώσσας μας καθιστούν πιο ευάλωτη τη γλώσσα μας στην εισροή ξενικών ιδιωμάτων.

7. Η χαμηλή στάθμη της παιδείας μας , η άγνοια της ιστορίας , η ρευστή εθνική μας συνείδηση και η γενικότερη άγνοια του εθνικού μας συμφέροντος.

8. Μ.Μ.Ε → τηλεόραση και τύπος , δημόσιοι χειριστές του λόγου, συχνά γίνονται άκριτοι εισαγωγείς ξενόφερτων λέξεων και εκφράσεων.

9. Οι νέοι δεν «βιώνουν» τη γλώσσα μέσα απο τη λογοτεχνία , δεν διαβάζουν , προτιμούν την εικόνα.

Επιμέλεια : Δέδε Ξένια

Τμήμα Φιλολογικού

Ορόσημο- Αγίας Παρασκευής